
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

10680 ΑΘΗΝΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΧΑΡ.ΤΡΙΚΟΥΠΗ 37
ΤΗΛ. (210)3665414-5
FAX: (210)3665420
e-mail : pressoffice@pasok.gr

ΟΜΙΛΙΑ

ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Αθήνα, 21 Ιανουαρίου 2005

Κύριε Πρωθυπουργέ, κυρίες και κύριοι, όταν μπήκα στο Υπουργείο Παιδείας πριν από αρκετά χρόνια, κοίταξα τον πίνακα που έχει για να γράφονται τα ονόματα των Υπουργών Παιδείας, και διαπίστωσα αυτό που έχει γράψει ο Αλέξης Δημαράς, ο ιστορικός της Παιδείας, για το βραχύβιο της θητείας των Υπουργών Παιδείας, που είχε ως αποτέλεσμα την σχεδόν απόλυτη αδυναμία να εφαρμοστεί μια συστηματική, μακρόχρονη, συνεκτική, εθνική στρατηγική και πολιτική στην εκπαίδευση.

Αποτέλεσμα η εκπαίδευση, παρά τα πολλά που έχουν γίνει και το μεγάλο έργο που έχει παραχθεί, να ταλαιπωρείται από αποσπασματικά, σπασμωδικά μέτρα, χωρίς να γίνονται οι απαραίτητες σοβαρές τομές, ενώ κυριαρχούν είτε οι επιμέρους συντεχνιακές προσεγγίσεις ή η αδράνεια μιας απόλυτα συγκεντρωτικής γραφειοκρατίας του Υπουργείου Παιδείας. Είναι ένας από τους λόγους που πίστεψα στην ανάγκη ευρύτερης διαβούλευσης μεταξύ κομμάτων και φορέων, για την επιδίωξη μιας συνεκτικής εθνικής στρατηγικής.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου ήδη το 1930 ήταν ο πρώτος που εισήγαγε και θεσμοθέτησε την ιδέα ενός συλλογικού αντιπροσωπευτικού Οργάνου, του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου για τη χάραξη, τότε, εκπαιδευτικής στρατηγικής. Δεν είναι τυχαίο, ότι κι εμείς ως Κόμμα, ως Κυβέρνηση, δημιουργήσαμε θεσμούς. Το Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας, το Συμβούλιο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, τις Νομαρχιακές Επιτροπές Παιδείας, αλλά και το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, το οποίο σήμερα συγκαλείται.

Σήμερα είναι πραγματικά εθνική ανάγκη να υπάρξει εθνική στρατηγική στο χώρο της Παιδείας. Η γνώση, όπως είπε και η Υπουργός, είναι εξουσία, είναι ισχύς, αλλά θα καθορίσει σε έναν πολυπολιτιστικό κόσμο πολύ σημαντικά ζητήματα, τη βιωσιμότητα των ελληνικών αξιών, των αξιών του ελληνισμού, του ανθρωπισμού, θα διασφαλίσει την αρχή που ανέδειξε ο Ισοκράτης, ιδιαίτερα για τους μετανάστες, τους ξένους που μένουν στη χώρα μας, ότι Έλληνες είναι αυτοί που μετέχουν στην ελληνική παιδεία, αλλά θα διασφαλίσει και το δικαίωμα του Έλληνα να συμμετέχει ισότιμα ως πολίτης του κόσμου είτε στην Ε.Ε. είτε διεθνώς.

Θα διασφαλίσει τα εργαλεία ζωής, τις αξίες στην οικογένεια για την επίλυση κρίσεων, για τη γειτονιά, για την πρωτοβουλία, για την αλληλεγγύη. Θα διασφαλίσει το δικαίωμα στην εργασία για όλους. Θα διασφαλίσει την δια βίου αγωγή της ψυχής. Θα διασφαλίσει την ουσιαστική εμπάθυνση της δημοκρατίας, τη συμμετοχή. Τελικά, θα διασφαλίσει να είναι καθοριστική η παιδεία για την θέση της Ελλάδας στη διεθνή σκακιέρα είτε οικονομικά, είτε κοινωνικά, είτε πολιτιστικά.

Όμως, δεν είναι δεδομένη, δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη η επιτυχία μιας διαβούλευσης, ούτε η συναίνεση δεδομένη. Δυστυχώς, παρά τις δηλώσεις που έχουν ακουστεί και τις οποίες παίρνω ως ειλικρινείς, έχει η Κυβέρνηση υπονομεύσει ήδη την προσπάθεια αυτή, και κάνω ήδη την κριτική, ακριβώς, για να ξεκινήσει, ελπίζω, σωστά αυτή η συζήτηση. Έχει χαθεί ένας ολόκληρος χρόνος διαλόγου, ήδη έχουν γίνει αποσπασματικές ενέργειες, βιαστικά μέτρα, χωρίς μελέτη και διαβούλευση, κάτι που συνεχίζεται. Ελπίζω αυτό να σταματήσει με τη λειτουργία αυτού του Οργάνου.

Η κυβέρνηση κινήθηκε με έντονο κομματισμό και χωρίς αξιοκρατία στη στελέχωση Υπηρεσιών της Παιδείας, διχάζοντας την εκπαιδευτική κοινότητα. Στον προϋπολογισμό που κατέθεσε, με την αποδυνάμωση του προϋπολογισμού, ιδιαίτερα με τον τρόπο που έγινε η απογραφή, χάθηκαν πολλοί πόροι, ιδιαίτερα για την Παιδεία και έχουμε έναν μειωμένο προϋπολογισμό για την Παιδεία, ενώ η πρόταση για το 5% του ΑΕΠ φαίνεται ως πρόταση δυστυχώς πολύ μακρινή.

Εμείς θεωρούμε, επίσης, ότι δύο σημαντικά εργαλεία θα πρέπει να υιοθετηθούν για να βοηθήσουν και την Παιδεία, το έχουμε προτείνει και προεκλογικά. Πρώτα απ' όλα το μέρισμα ειρήνης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, που σημαίνει, όμως, και εντατικοποίηση της προσπάθειας βελτίωσης των σχέσεων των δύο χωρών, που πρέπει να επενδυθεί στην Παιδεία, αλλά και για το Δ' ΚΠΣ να ανεβούν οι πόροι για την Παιδεία, την επαγγελματική κατάρτιση στο 40% αυτού του προγράμματος.

Είναι, λοιπόν, λογικό από την πλευρά μας παρά τη βούληση μας, να έχουμε και αμφιβολίες για την βούληση για ειλικρινή διάλογο. Η εμπειρία μου δυο φορές - ίσως να το θυμάται και ο κ.Αλαβάνος, που νομίζω ήταν και εκπρόσωπος του Κόμματός του τότε στην προσπάθεια που είχαμε κάνει διακομματικού διαλόγου - δυο φορές είχε αρνηθεί η Νέα Δημοκρατία να συμμετάσχει σ' αυτόν τον εθνικό διάλογο.

Μακάρι σήμερα, πραγματικά, αυτή η πρόθεση να είναι ειλικρινής απ' όλους. Και εμείς θα στηρίξουμε την προσπάθεια αυτή και την προσπάθεια της Κυβέρνησης ώστε να έχουμε, πραγματικά, έναν ουσιαστικό διάλογο μαζί με όλους τους φορείς.

Θέλω, όμως, να πω ότι, για να υπάρξει πραγματικός διάλογος, χρειάζονται κάποιες ελάχιστες προϋποθέσεις. Πρώτα απ' όλα αντικειμενικά στοιχεία. Να μην έχουμε μια αντιπαράθεση επί των στοιχείων. Υπάρχουν οι μελέτες του ΟΟΣΑ, αλλά θα πρέπει να υπάρξει πραγματική αξιολόγηση, αντικειμενική αξιολόγηση των σχολείων μας, μέχρι και τα Ιδρύματα τα Τριτοβάθμια. Ουσιαστική διαβούλευση χωρίς αιφνιδιασμούς. Αποκομματικοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας, και ανάδειξη της αξιοκρατίας.

Θέλω, επίσης, να τονίσω προς ενημέρωσή σας, ότι εμείς ως Κίνημα, ήδη προχωρούμε σε μια εσωτερική διαβούλευση, αλλά και στην κοινωνία για τα θέματα της παιδείας. Έχουμε, επίσης, και ένα δικτυακό τόπο τον οποίο μπορείτε να επισκεφτείτε, και σας καλούμε όλους και σ' αυτή τη διαδικασία να συμμετέχετε, όσοι ενδιαφέρεστε, χωρίς κομματικές ταμπέλες.

Θέλω να κλείσω, απλώς, τονίζοντας μερικές αρχές και μερικά θέματα που θεωρώ ότι πρέπει να είναι στο διάλογο αυτό προτεραιότητες, χωρίς αυτό να αποκλείει οπωσδήποτε και άλλα ζητήματα που εσείς θα θέσετε και εμείς, βεβαίως, θα θέσουμε.

Ένα σημαντικό είναι, να διευκρινιστεί ο ρόλος του Δημοσίου. Θεωρώ, ότι σήμερα το Δημόσιο δεν παίζει τον ρόλο που πρέπει. Πρέπει να είναι λιγότερο παραγωγός γνώσης, να απελευθερώσει πολύ περισσότερο την ελληνική κοινωνία, αλλά πολύ περισσότερο το Δημόσιο να διασφαλίσει με την πιστοποίηση, με τον έλεγχο, με την αξιολόγηση, με τα κίνητρα και με την οικονομική υποστήριξη, σωστές υπηρεσίες εκπαιδευτικές προς όφελος όλων των πολιτών, άσχετα εάν αυτές οι υπηρεσίες είναι δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Πρέπει να διασφαλίσει την πρόσβαση σε όλους στη δια βίου εκπαίδευση, χωρίς αποκλεισμούς. Το εξεταστικό, σύστημα βεβαίως είναι ένας σημαντικός κόμβος, και θα συμφωνήσω με τα τριτοβάθμια ιδρύματα, ότι πρέπει να παίξουν πολύ πιο ουσιαστικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση.

Πρέπει να άρει το τεράστιο οικονομικό βάρος που υπάρχει στην μέση ελληνική οικογένεια. Πρέπει να υπάρξει ισόρροπη ανάπτυξη απ' το νηπιαγωγείο μέχρι τα τριτοβάθμια Ιδρύματα, την τεχνική και την γενική εκπαίδευση.

Πρέπει να διασφαλίσει το Δημόσιο, την ισότητα των δυνατοτήτων για κάθε παιδί, την ελευθερία επιλογών μέσα όμως σε ένα αξιοκρατικό σύστημα, που θα επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία αλλά ουσιαστικά ελευθερία επιλογών ζωής και Παιδείας.

Να διασφαλίσει την ποιότητα, να γίνουμε εμείς άριστοι στη διεθνή κοινότητα. Έχοντας ζήσει στη βόρεια Ευρώπη, στη Φιλανδία, στη Σουηδία, έχω παρακολουθήσει από κοντά και έχω δει τι γίνεται στο χώρο της Παιδείας.

Είναι μικρές χώρες, περίπου σαν το μέγεθος το δικό μας, δεν έχουμε τίποτε να ζηλέψουμε από τις χώρες αυτές από πλευράς ικανοτήτων. Άρα, λοιπόν, νομίζω ότι με πραγματικές τομές μπορούμε να φτάσουμε σ' αυτή την άριστη λειτουργία, που αυτές οι χώρες έχουν φτάσει.

Η αποκέντρωση είναι πολύ μεγάλη ανάγκη μαζί με την αυτονομία των ιδρυμάτων - είτε είναι το σχολείο, είτε είναι το τριτοβάθμιο Ίδρυμα, η δευτεροβάθμια εκπαίδευση - ώστε και να υπάρξει η πρωτοβουλία από πλευράς τους, αλλά και να συνδεθούν οι εκπαιδευτικές διαδικασίες με τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, να μην είναι αποκομμένες. Την οικονομία, την περιφερειακή ανάπτυξη, αλλά και την γειτονιά και τον πολίτη.

Τέλος, η κριτική σκέψη, η συνθετική σκέψη, η αναλυτική σκέψη. Πρέπει να ξεφύγουμε απ' την λογική της απομνημόνευσης, και να προωθήσουμε τη διαβίου και πρόσβαση αλλά και πρωτοβουλία. Η λογική του ενός συγγράμματος, του ενός βιβλίου, σε μια εποχή όπου άλλες χώρες ψηφιοποιούν όλες τις βιβλιοθήκες τους, των ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων τους, για την ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών, πόσο μάλλον και των φοιτητών, δείχνει πόσο αναχρονιστικές είναι μερικές απ' τις θεσμικές μας λειτουργίες, που έχουν εμπεδωθεί, δυστυχώς, στην ψυχολογία και στην παράδοσή μας, μια κακή παράδοση, όμως.

Εμείς θα είμαστε έτοιμοι για ανοιχτό διάλογο, ειλικρινή διάλογο και ουσιαστική κατάθεση θέσεων. Ελπίζουμε, ότι αυτή θα είναι απ' όλους, η πρόθεση, και θέλω να ευχηθώ σε όλους σας καλή επιτυχία σ' αυτή την εθνική μας προσπάθεια. Ευχαριστώ πολύ.